

Miasta dzieci.

W jaki sposób uwzględniać w miastach prawa mniejszego człowieka

Beata Patuszyńska

Prezentacja przygotowana w ramach projektu: Standard minimum praw człowieka w polskim samorządzie

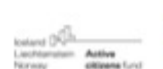
Status quo

- 🏠 Miasta zazwyczaj charakteryzują się regulacjami, politykami, normami i praktykami tworzonymi przez i dla dorosłych. **Są projektowane dla dorosłych, nie dla dzieci.**
- 🏠 Ten **adultryzm przyczynia się do niewidoczności dzieci i niskiego poziomu realizacji ich praw.** Dzieciom nie stwarza się możliwości współdecydowania o ich środowisku i przestrzeni, często są niewidoczne i wtłoczone w nieprzyjazną przestrzeń dorosłych.
- 🏠 A dzieci postrzegają przestrzeń inaczej niż dorośli.

Dziecięca mapa zmysłów

- Przestrzeń miejska zawiera olbrzymi potencjał dla doświadczeń i rozwoju dzieci.
- Dziecięce mapy miast różnią się jednak od map dorosłych.
- Dzieci mają inne poczucie perspektywy i przestrzeni, nie łączą też w taki sam sposób, jak dorośli doświadczeń pochodzących z różnych zmysłów.

Miasto oczami dziecka

- 🏠 Dziecięcy świat składa się z punktów orientacyjnych, historii i zmysłowych doświadczeń: z zapachów, dźwięków, widoków i tekstur.
- 🏠 Dzieci, bez względu gdzie mieszkają, wymieniają podobne elementy, które lubią i których nie lubią w przestrzeni. Dobrze czują się, kiedy jest dużo zieleni, lubią miejsca, gdzie mogą się spotykać i wchodzić w interakcję z innymi oraz gdzie mają wolność, by odkrywać nowe rzeczy.

Pierwsze doznania samodzielności

- Dzieciństwo to czas, w którym kształtuje się nasza relacja ze środowiskiem i infrastrukturą, a wiek rozpoczynania szkoły, to przełomowy okres w rozwoju społecznym i mobilności dzieci.
- Wyznacza początek miejskiej samodzielności, ponieważ zgodnie z prawem dzieci mogą się wtedy samodzielnie poruszać się po ulicach.
- Droga do szkoły, którą dzieci pokonują codziennie, jest powtarzalna, znana i przewidywalna, a przez to względnie bezpieczna, więc dzieci mogą skupić się na samym doświadczeniu podróży i miasta.

Doświadczenia z drogi do szkoły

- Dzieci oczekują, że świat, w tym dorośli i obiekty nieożywione, będą działać zgodnie z wcześniej przekazanymi im regułami.
- Niestety, dzieci w przestrzeni miejskiej bardzo szybko przekonują się, że reguły nie istnieją. Dorośli nie przestrzegają zasad, których dzieci nauczyły się w domu czy w szkole:
 - sami rodzice, ale też inne osoby, w tym kierujące samochodami dostawczymi, parkują i cofają na pasach koło szkoły;
 - samochody przejeżdżają przez przejścia, kiedy dla pieszych świeci się zielone światło;
 - dorośli nie przestrzegają reguły, by chodzić po prawej stronie ulicy czy najpierw wypuszczać osoby wysiadające ze środków lokomocji.

Dzieci są niewidzialne

- Są:
 - potrącane torbami z zakupami,
 - blokowane tak, że nie mogą wysiąść z zatłoczonego tramwaju
 - przepychane na ścieżkach rowerowych.
- Światła dla pieszych priorytetyzują samochody – świecą zbyt krótko i dzieci muszą czekać, ponieważ na dużych skrzyżowaniach przejścia są podzielone na dwa, a nawet trzy odcinki i dziecko nie ma możliwości, by przejść na jednym zielonym świetle.
- Dzieciom trudno wsiada się do autobusów czy tramwajów z wysokimi stopniami, szczególnie z ciężkim tornistrem.

Zabawy w mieście - dialog z przestrzenią

- Dzieci prowadzą nieustanny dialog z przestrzenią, czy to korzystając z miejskiej infrastruktury jak z placu zabaw, czy opowiadając historie, aby oswoić przestrzeń.
- Najbardziej oczywistym sposobem, by wprowadzić zabawę do przestrzeni miejskiej jest wykorzystanie miejskiej infrastruktury.
- Obserwując dzieci na ulicach łatwo zauważyć, że ławki, ściany czy schody są dla nich okazją do ćwiczeń fizycznych – wspinają się na nie, wskakują i wbiegają.

Zabawy w mieście – zabawa z rzeczywistością

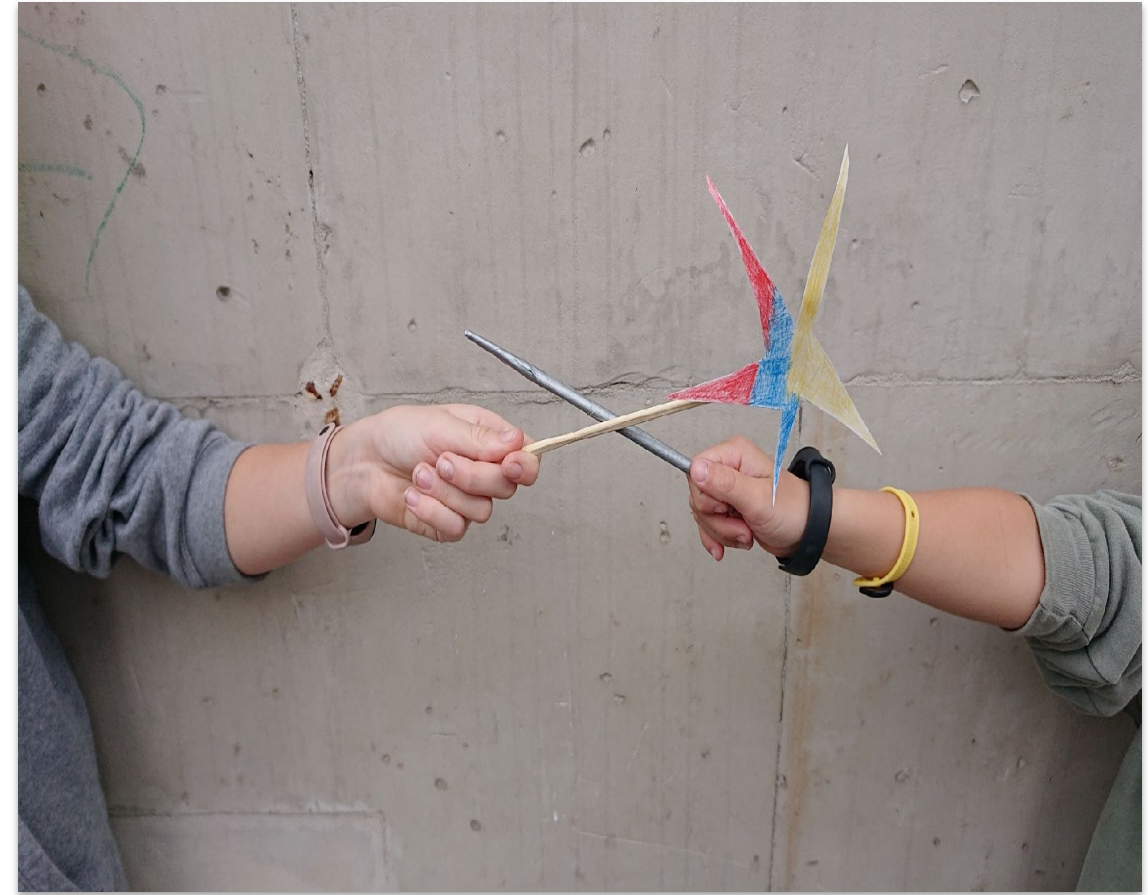
 Dzieci traktują niemal wszystko jako zachętę do zabawy: unikają np. stawania na pękniętych płytkach chodnikowych albo na czarnym asfalcie podczas przechodzenia przez pasy.

 Okazja do zabawy to również nietypowe sytuacje. Na przykład zielony ludzik na światłach przekręcony o 30 stopni – dla dziecka to wyzwanie, aby przejść przekrzywionym naśladując piktograf.

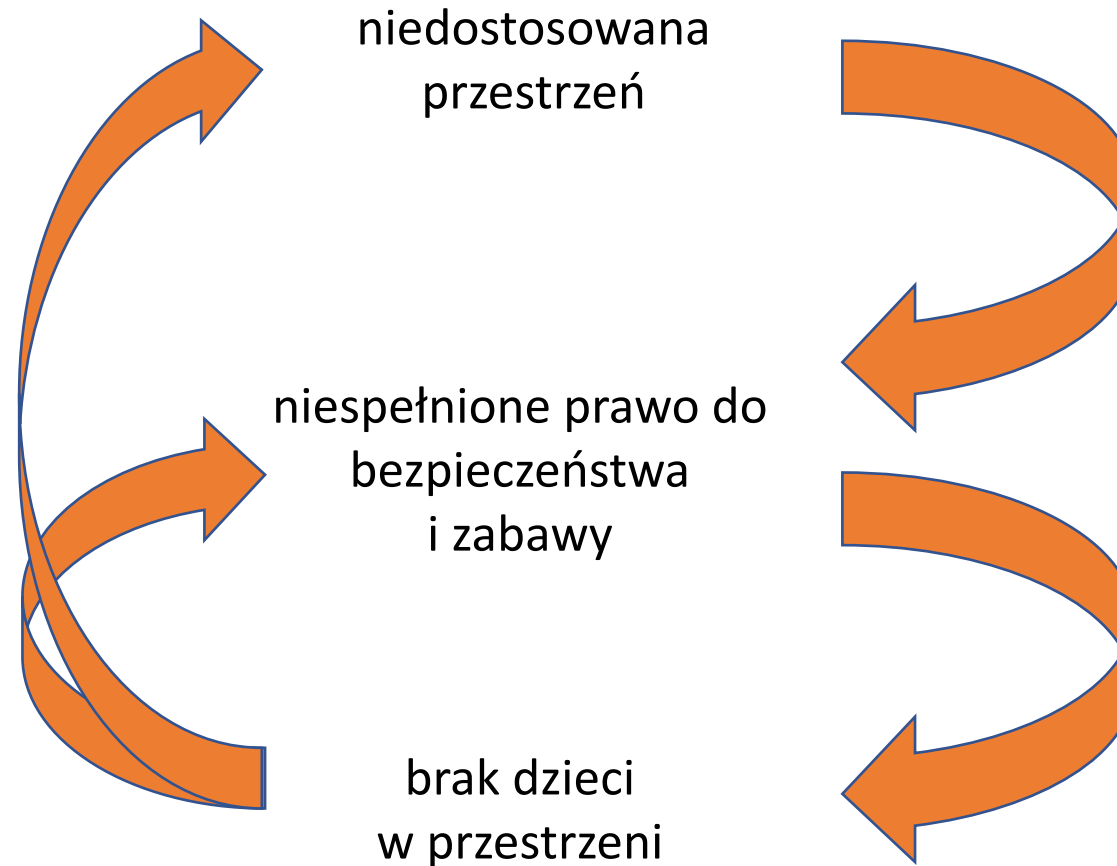

Zabawy w mieście – wykorzystywanie magii

- Innym elementem zabawy w przestrzeni miejskiej są opowieści i magiczne zaklęcia, które dają dzieciom poczucie kontroli.
- Wierzą, że odpowiednie zaklęcia mogą przyspieszyć zmianę świateł albo przyjazd autobusu.
- Historie o miejscach są pomocne w rozumieniu niezrozumiałego organizmu miasta. Czasami dotyczą przeszłości albo animują nieożywione obiekty, by zbudować związek z miejscami czy poradzić sobie z silnymi emocjami, np. strachem.

Jeśli potrzeby nie są spełnione

miastaprawczlowieka.org.pl

kontakt@miastaprawczlowieka.org.pl

Projekt realizowany z dotacji programu Aktywni Obywatele - Fundusz Krajowy, finansowanego z Funduszy EOG

